

FELHÍVÁS

Tisztelt Lakótársaink!

Biatorbágy általános iskolai oktatást szolgáló középületei 1956-ban, illetve 1975-ben lettek átala-
kítva erre a célra. Különböző okokból a képviselő-testület nagyobb arányban és gyorsabban kívánja
fejleszteni a helyi oktatást.

Ennek érdekében Iskolafejlesztési programot készítettett, de a végső döntés előtt ki szeretnénk
kérni az Önök véleményét, megkérnénk Önöket ötleteik, javaslataik átadására. Ezért Biatorbágy
Nagyközség Képviselő-testülete vitára bocsátja Biatorbágy Nagyközség Iskolafejlesztési Program
szakértői anyagát, és kérjük, hogy véleményüket, észrevételeiket, javaslataikat **2004. június 30-ig**
juttassák el a Polgármesteri Hivatal Titkárságára (Biatorbágy, Baross G. u. 2/A).

Biatorbágy Nagyközség
Képviselő-testülete

TARTALOM

Biatorbágy Nagyközség iskolafejlesztési programja	2
1. Bevezetés	2
2. Az oktatás – nevelés jelenlegi feltételeinek elemzése	2
Tárgyi feltételek	3
Személyi feltételek	3
3. Demográfiai elemzés és előrejelzés	3
Óvodai nevelés	4
Iskolai oktatás	4
4. A tanulók elhelyezhetősége	6
5. Tanulások, következtetések	7
6. Összefoglalás	8

Biatorbágy Nagyközség iskolafejlesztési programja

Készült: Biatorbágy Nagyközség Önkormányzat felkérésére

Készítették: A Ráció szakértői Iroda

8100 Várpalota, Tési út 6.
Tel.: 88-592-810, fax:88-592-811
e-mail: ratioszak@invitel.hu

Közreműködtek: Törzsök Károlyné dr. irodavezető

szakértői igazolvány száma: 1034

Törzsök Károly szakértő

szakértői igazolvány száma: 03191

1. Bevezetés

Biatorbágy Nagyközség mindig fontosnak tartotta, hogy közoktatási feladatellátási kötelezettségét magas szinten, a tőle telhető legjobb feltételek biztosításával oldja meg. Az önkormányzat mindig megkereste azokat a forrásokat, amelyek segítségével az intézményhasználók igényeit megfelelő módon tudta kielégíteni.

Biatorbágy Nagyközség Önkormányzata azzal a feladattal bízta meg irodánkat, a Ráció Szakértői Irodát, hogy készítsen tanulmányt a település iskoláskorú tanulóinak optimális elhelyezéséről, az oktatás feltételeinek biztosítása érdekében történő fejlesztés szükségességéről, a megoldás lehetséges módjairól.

Irodánk már korábban is foglalkozott a település oktatási fejlesztési koncepcióival, elkészítettük egy esetleges középiskola indításának a tervét, amelyhez helyzet-elemzést és demográfiai előrejelzést is készítettünk 1999-ben. Ebben a tanulmányban az óvodai ellátásra és az általános iskolai ellátásra vonatkozóan a következő előrejelzést tettük:

Tekintettel arra, hogy Biatorbágy a főváros második agglomerációs körzetébe tartozik, továbbá hogy a Bécs–Győr–Budapest fő közlekedési útvonal, valamint az M0-ás elkerülő út közvetlen közelében fekszik, várható a betelepülők számának növekedése. Az óvodában „csoportbővítés válhat szükségessé. Bekövetkezhet ez akkor is, ha a betelepülők száma jelentősen megnövekszik”.

„Az általános iskolai korosztály esetében a jelenlegi szintnek megfelelő – vagy jelentős számú beköltözés

esetén – valamivel magasabb kötelezettséggel számolhatunk.”

Az elmúlt öt évben a várható és előre jelzett változások bekövetkeztek. A beköltözések hatására jelentősen nőtt az óvodások száma, a létszámnövekedés hamarosan eléri az iskolát is, miközben a tárgyi feltételek, elsősorban az épületek állapota vonatkozásában – tovább romlottak.

Feladatellátási kötelezettségének teljesítése terén az önkormányzat fordulóponthoz érkezett. A társadalmi – demográfiai változások, valamint az épületek elhasználódása, az Európai Unióhoz történő csatlakozás által meg növekedett igények és elvárások szükségessé tették az eddigi megoldások újragondolását, a fejlesztés konkrét módjának meghatározását.

2. Az oktatás – nevelés jelenlegi feltételeinek elemzése

Biatorbágy rendelkezik érvényes intézkedési tervvel, azonban az a tárgyi feltételekre vonatkozó előírásokat nem tartalmaz. Fent idézett fejlesztési terve 1999-ben készült, a körülmények azóta változtak. Jelenleg befejezés alatt áll az intézmény minőségirányítási programjának készítése, amely szintén tartalmaz 2008-ig szóló feladatokat. Mindezek azonban a *jelenlegi szerkezet* és *feltételrendszer* keretei között tervezik és szabályozzák az oktatási intézmények munkáját. Jelen tanulmányunk

tágabb kitekintéssel, új megoldásokkal is kíván a fenntartó önkormányzatnak szolgálni.

Az általános iskolai korosztály esetében 697 gyermeket 34 tanulócsoporthoz oktatnak egy intézményben, de két telephelyen. Az intézmény specialitásai közé tartozik, hogy német nemzetiségi oktatás folyik az iskolában, 2 csoportban pedig eltérő tanterv szerint oktatnak speciális tanterv szerint gyermekeket. A két iskola összevonása 1997-ben történt, a településrészek iskoláinak egy intézménnyé szervezése az önkormányzat és az iskolavezetés minden erőfeszítése ellenére igen nehézkesen folyik, ellentmondásoktól és ellenállásoktól nem mentes. Ez a tendencia az utóbbi időben ismét felerősödött. E vonatkozásban sem kerülhető meg a működés újragondolása.

Gondoskodni kell a növekvő tanulói populáció általános iskolai neveléséről – oktatásáról, napközbeni felügyeletéről, étkeztetéséről, a Pedagógiai program szerint kiemelt szinten történő számítástechnikai, német, angol nyelvű oktatásról, fogyatékosok oktatásáról, valamint a német nemzetiségi oktatásról.

Tárgyi feltételek

Mindezen feladatok a következő tárgyi feltételek mellett valósulnak meg:

Az oktatás folyamatossága a meglévő tárgyi felszereltség mellett még biztosított, azonban a törvényi előírásoknak csak részben felel meg.

A biai iskolát régi, műemléki épület átalakításával alakították ki. Az épület nem korszerű, felújítása – nem csak a műemléki jelleg miatt – igen költséges, de további használata esetén elodázhatatlan feladat. A nem iskolai célra épült komplexum több megoldása ma már nem fogadható el iskolai célra, pl. A keskeny, fa lambériás folyosók, a termék hiányos természetes megvilágítása stb. A most befejeződött, udvarról nyíló külön épületben működő alsós osztályok felújítása sajnálatosan jó bizonyíték arra, hogy a befektetett összeg csak részeredményeket hoz. A gyermekek bizonyos mértékig a többi tanulótól elszigeteltek, az udvar a legkisebb esőtől sáros, száraz időben poros, csak jelentős anyagi ráfordítással – térkövezés, betonozás, füvesítés stb. – lehetne a körülményeken javítani.

A torbágyi forga épület is megérett a felújításra, jelentős anyagi ráfordítást kívánna.

Az oktatás osztálytermi rendszerben történik. A szaktantermek száma összesen 5, ebből csupán az informatikai labor felel meg az előírt követelményeknek. A kötelező eszközjegyzékben előírt természettudományi laborral egyik épület sem rendelkezik.

A tornatermek száma épületenként 1-1, de egyik sem felel meg az előírt szabványnak, ugyanez a helyzet a könyvtárakkal is.

Az intézmény nem rendelkezik kellő számú szertárakkal, azokat szükségtermékké alakították, csoportbontáshoz használják a tanítás során.

Nincs nyelvi labor, holott angolt, németet, nemzeti- ségi oktatásban német nyelvet tanítanak.

Hiányoznak a nagy értékű kémiai és fizikai demonstrációs eszközök, amelyeket a kötelező eszközjegyzék előír.

Az informatikai eszközpark korszerű, elhelyezése megfelelő, de egyre zsúfoltabb.

A két épületben való tanítás miatt mindezen hiányokat duplán kell beszerezni, a felszerelést mindegyik épületben biztosítani kell.

Személyi feltételek

Az oktatási/nevelési feladatok ellátásához a jelenlegi iskolaszervezetnek megfelelően a pedagógus-ellátottság megoldott. Megfelelő számú pedagógust alkalmaz az iskola, a szakos-ellátottság jó, átlagon felüli.

A demográfiai adatok azt mutatják, hogy az iskoláskorú gyermekek száma jelentősen nő, szükség lesz a működtetett osztályok számának növelésére. Az osztálytöbblet nyolc éves távlatban elérheti a hatot. Ennek ellátására 2 tanítóra és 6 szaktanárra lesz szükség. (Alkalmazásuk költsége a jelenlegi bérszinten évi 18-22 millió forint.)

A tanulók centralizált elhelyezése esetén a szükséges osztályok száma kevesebb, a növekedés az előző bekezdésben jelzettnek mintegy fele.

3. Demográfiai elemzés és előrejelzés

A várható közoktatási feladatok mennyiségét, valamint a feladat ellátásához szükséges intézményi háttér szerkezetét a község népesség-nyilvántartási adataiból, a községben élő lakosság korösszetételéből, valamint a különféle társadalmi, politikai hatásokból, gazdasági, az adott feladat ellátására vonatkozó jogszabályokból lehet elfogadható megközelítéssel meghatározni.

Általános tendencia, hogy a közoktatással érintett korosztály létszáma jelentősen csökken. A csökkenés nem áll meg, csupán mérséklődik annak ellenére, hogy az un. Ratkó- korszakban születettek gyermekei (második generáció) – a 20-28 évesek – jórészt túl vannak a családalapításon, létszámuk igen magas.

Az iskoláskorú népesség létszámának alakulása eltérő a különféle településtípusokon, és Biatorbágy sajátos helyzetben van ebből a szempontból. Földrajzi fekvése (a főváros közelsége), a kiváló közlekedési viszonyok, a helyi gazdaság fellendülése jelentős lakossági gyarapodást eredményezett, az önkormányzat számára további feladatokat jelent az ide települni kívánók szá-

mára lakóövezetek kialakítása. A lakosság gyarapodására a következő években is számítani lehet.

Az elmúlt 3 év során a község lakossága jelentősen gyarapodott, 2001-ben 7978, jelenleg 8660 fő a lakosok száma. A növekedés 8,5 százalékos. A változás éreztetni fogja hatását a közoktatási feladat-ellátásban is. A gyermekek létszámának aránya az elmúlt 3 évben azonos a lakosok számának növekedési arányával. (8,5%)

A várható közoktatási feladatok meghatározásához a Polgármesteri Hivatal rendelkezésünkre bocsátotta a községben bejelentett lakással rendelkező gyermekek születési dátumára vonatkozó adatait, amelyek felhasználásával az egyes nevelési, illetve tanévekben a feladatot ellátó intézményekbe belépők száma előre jelezhető. Ezeket az adatokat azonban, ahogy ezt az egyes intézménytípusoknál részletezzük, több tényező is befolyásolhatja.

Óvodai nevelés

A Közoktatási törvény 24. §. (2) bekezdése értelmében azok a gyermekek, akik az adott nevelési év során betöltik ötödik életévüket, vagy annál idősebbek, és még nem nyertek felvételt az általános iskola első osztályába, iskolára előkészítő foglalkozásokon kötelesek részt venni. Az előkészítés történhet óvodában is. (Ahol óvoda működik, ez a legcélszerűbb.)

Az óvodai ellátásban részt vehetnek azok is, akik a nevelési év kezdetére betöltötték 3. életévüket, vagyis a 3 és 4 évesek. Erre a korosztályra vonatkozóan az 1997. évi XXXI. törvény előírásai az irányadók. Ellátásuk más formában (pl. családi napközi) is lehetséges. A három éves gyermekek felvétele a nevelési év során folyamatosan történhet. (Kt. 65. §. 1. bek.)

A népesség-nyilvántartás adataiból gyűjtöttük a következő négy évben óvodai ellátásra jelentkező gyermekek számát. Közülük óvodakötelesek azok, akik a nevelési év kezdetének évében május 31. után születtek és betöltik hatodik, valamint azok, akik ugyanebben az évben betöltik ötödik életévüket. (Január 1. és december 31. között születtek)

Az adatokat az alábbi táblázatban gyűjtöttük össze:

	Nevelési évek				
	2003-04.	2004-05.	2005-06.	2006-07.	2007-08.
Óvodaköteles: 6 éves	63	58	65	64	47
5 éves	90	109	110	90	112
4 éves	109	110	90	112	88
3 éves	68	53	74	67	?
Összesen:	330	330	339	333	247 + ?
Év során lesz 3 éves	85	74	81	21 + ?	?
Tanköteles korba lép:	95	102	111	90	95

A 2007–08. nevelési évben várható három évesek egy része 2004-ben már megszületett, illetve ezután fognak megszületni.

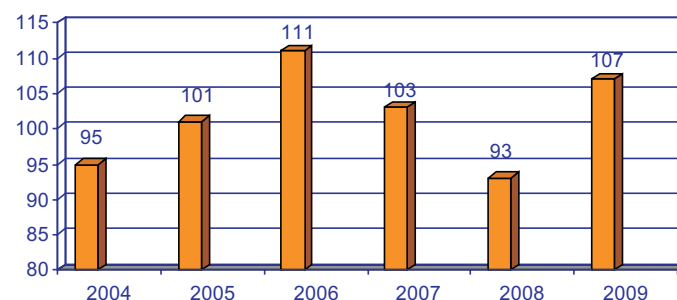
Az adatok azt mutatják, hogy a községben élő óvodáskorú népesség száma a következő években nem csökken, de nem is emelkedik számottevően. A 2003–2004. nevelési év előkészítése kapcsán az óvoda vezetője jelezte, hogy az óvodai ellátást indokoltan igénylők száma 305 fő. Az engedélyezett 240 férőhelyre a felvételt kérők nem helyezhetők el. A községben élő 330 óvodáskorú létszámához képest a felvételt kérők aránya 92%-os. Hasonló arányú igény esetén a felvételre kerülő gyermekek 12-13 óvodai csoportban helyezhetők el. A jelzett évek óvodai ellátásával kapcsolatos feladatokat több tényező is befolyásolja, pl.

- A népesség-nyilvántartás adatainak pontossága
- A községbe beköltözők, vagy innét elköltözők száma
- Az óvodában maradó tanköteles korúak, vagy az első osztályt a normál tanköteles kornál hamarabb elkezdők száma
- A községből más települések intézményeibe átiratkozók, vagy más településről bejárók száma
- Az óvodai szolgáltatás igénybevétele – az 5 és 6 évesek kivételével – nem kötelező, így az óvodáskorú népességből nem mindenki igényli felvételét az intézménybe, az 5 és 6 évesek közül sem veszi igénybe mindenki a teljes ellátást.

Iskolai oktatás

A Polgármesteri Hivatal részéről átadott, 2003. decemberi állapotot tartalmazó népességi adatokból gyűjtöttük a következő évek közoktatási feladatait meghatározó gyermeklétszámokat.

A belépő első osztályosok számának várható megállapításánál azokat a gyermekeket vettük figyelembe, akik június 1-je és a következő év május 31-e között születtek. Számukat tartalmazza az alábbi grafikon:

Az 1-4. évfolyamon, így a belépő első osztályok esetében is a Közoktatási törvény szerint a maximális osztálylétszám 26 fő. A fenti létszámok alapján a négy első osztály indítása mindegyik nevelési évben elegendő lenne, azonban a két telephellyel működő iskola lehetőséget ad a beiratkozásnál a választásra, a gyermekek a tapasztalatunk szerint nem irányíthatók úgy, hogy ténylegesen is csak négy osztály induljon. (Igazolja ezt a jelenlegi első évfolyam, ahol a 99 gyermeket öt osztályban

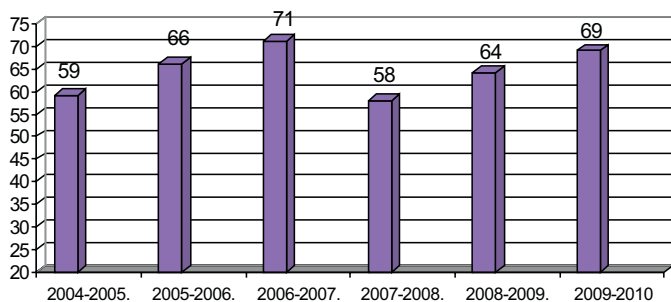

helyezték el.) A két telephely további megtartása mellett a fenti létszámok miatt az évfolyamonkénti öt osztály indításának szükségessége erősödni fog.

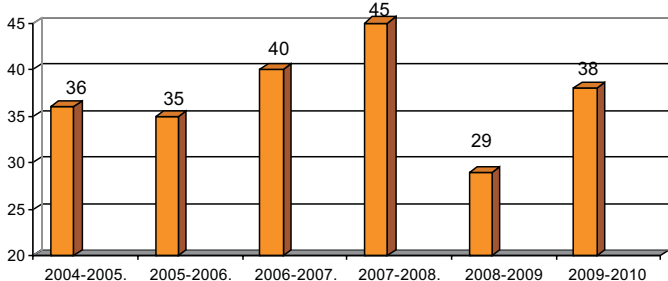
A két településrészen élő gyermekek várható létszámát külön is megvizsgáltuk. Ehhez felhasználtuk a Polgármesteri Hivataltól kapott részletes kimutatásokat a községben élő, még nem iskoláskorú gyermekekről. A két településrész határvonalát a rési vasúti nyomvonalon húztuk meg. Az alábbiakban a biai adatok ettől a vonaltól a déli részre, a torbágyi adatok az északi részre vonatkoznak.

A grafikon a két településrészen várható első osztályosok számát tartalmazza:

Bia településrészen várható elsősök száma

Torbágy településrészen várható elsősök száma

Az alábbi táblázatban a gyermeklétszám alapján a két településrészen szükséges első osztályok számát gyűjtöttük össze. A táblázat a községre vonatkozóan összevontan is tartalmazza a szükséges osztályok számát.

Év	Bia		Torbágy		Osztályok együtt	Biatorbágy	
	létszám	osztály	létszám	osztály		létszám	osztály
2004-05.	59	3	36	2	5	95	4
2005-06.	66	3	35	2	5	101	4
2006-07.	71	3	40	2	5	111	5
2007-08.	58	3	45	2	5	103	4
2008-09.	64	3	29	2	5	93	4
2009-10.	69	3	38	2	5	107	5

A két településrész külön-külön történő vizsgálata kissé mechanikus eljárás, és az osztályok számára vonatkozó eredmény szélsőséges helyzetet eredményez. Azonban ez a szélsőséges eredmény bekövetkezhet ak-

kor is, ha a községben a mindkét településrészen működik iskola, valamint a szülők ragaszkodnak szabad iskolaválasztási jogukhoz és ezt az iskola teljesíti is.

Az iskola várható tanulólétszámának alakulását, valamint az ehhez szükséges osztályok számát tartalmazza a táblázat az egyes tanítási években, évfolyamonként:

Évfolyamok	Tanévek											
	2004-5.		2005-6.		2006-7.		2007-8.		2008-9.		2009-10.	
	létsz.	oszt.	létsz.	oszt.	létsz.	oszt.	létsz.	oszt.	létsz.	oszt.	létsz.	oszt.
1. évf.	95	4	102	4	111	5	90	4	95	4	107	5
2. évf.	99	5	95	4	102	4	111	5	90	4	95	4
3. évf.	86	4	99	5	95	4	102	4	111	5	90	4
4. évf.	86	4	86	4	99	5	95	4	102	4	111	5
5. évf.	90	4	86	4	86	4	99	4	95	4	102	4
6. évf.	97	4	90	4	86	4	86	4	99	4	95	4
7. évf.	86	4	97	4	90	4	86	4	86	4	99	4
8. évf.	63	3	86	4	97	4	90	4	86	4	86	4
Össz.:	702	32	741	33	766	34	759	33	764	33	785	34

Az adatok szerint a belátható időszak végére 34, esetleg 35 osztály indítása válhat indokolttá. Néhány évfolyamon a 4 osztály helyett 3 is elegendő lenne, a nemzetiségi oktatás miatt nem szerepeltetjük ezt a megoldást. Az iskolában jelenleg a 99 elsős 5 osztályban tanul. Ha nem megy át jelentősebb számú hetedik osztályos a hat évfolyamos gimnáziumba, és e miatt nem lehet az évfolyamon kevesebb osztályt működtetni, az iskola kénytelen lesz összevonni négy osztályba, mert nincs elegendő terem az osztályok elhelyezésére. Abban az esetben, ha az iskola továbbra is két telephellyel rendelkezik, és a szülőket nem lehet úgy irányítani, hogy gyermekük iskolai beiratásánál mondjanak le választási lehetőségükről, a szükséges osztályok száma elérheti a 40-et. A Köznevelési törvényben megengedett maximális osztálylétszám lehetőségeinek kihasználásával egy telephely esetén elegendő lenne a 34 tanulócsoporthoz, ha nagyobb arányú iskoláskorú beköltözés nem történik.

A grafikon az általános iskolások számát tartalmazza 1997 és 2009 között. A növekedés meghaladja a 40%-ot.

Ezeket az adatokat azonban több tényező is befolyásolhatja:

- A népesség-nyilvántartás adatainak pontossága
- A községbe beköltözők, vagy innét elköltözők száma
- Az óvodában maradó tanköteles korúak, vagy az első osztályt a normál tanköteles kornál hamarabb elkezdők száma

- A községből más települések intézményeibe átiratkozók, vagy más településről bejárók száma
- A magasabb iskolai évfolyamokon az osztályismétlésre bukkottak száma
- A középfokú intézmények elszívó hatása.

Nagyobb arányú beköltözés esetén a fenti táblázatban szereplő évfolyamoknál a további befogadó képesség alakulása, figyelembe véve a Köznevelési törvényben szabályozott maximális osztálylétszámokat:

Évfolyamok	Tanévek											
	2004-05.		2005-06.		2006-07.		2007-08.		2008-09.		2009-10.	
	létsz.	befog.	létsz.	befog.	létsz.	befog.	létsz.	befog.	létsz.	befog.	létsz.	befog.
1. évf.	95	9	102	2	111	19	90	14	95	9	107	23
2. évf.	99	31	95	9	102	2	111	19	90	14	95	9
3. évf.	86	18	99	31	95	9	102	2	111	19	90	14
4. évf.	86	18	86	18	99	31	95	9	102	2	111	19
5. évf.	90	30	86	34	86	34	99	21	95	25	102	18
6. évf.	97	23	90	30	86	34	86	34	99	21	95	25
7. évf.	86	34	97	23	90	30	86	34	86	34	99	21
8. évf.	63	27	86	34	97	23	90	30	86	34	86	34
Össz.:	702	190	741	181	766	182	759	163	764	158	785	163

A 7. oldalon bemutatottak, hogy a következő években hány gyermek várható és elhelyezésükre hány osztály szükséges. Azonban ezek az osztályok nem telítettek, jelentős számú gyermeket tudnak még besogadni. Nagyszámú beköltözés esetén sem szükséges az ott szereplő 33-34 osztálynál többet fenntartani. A két telephely megtartása esetén a szükséges osztályok száma ennél magasabb, ugyanakkor a sok kisterem miatt a befogadó képesség nem nő jelentősen a mostaniakoz képest.

Külön megnéztük, hogy a 6 évfolyamos gimnáziumok milyen elszívó hatást gyakorolnak az iskola tanulóira. A gyermekek a 6. osztály elvégzése után kérhetik felvételüket ebbe az intézménytípusba. A község közelében, elsősorban a fővárosban és Budaörsön nagyon sok választási lehetőség adódik.

Az alábbi táblázatban az egyes tanévekben a hatodik osztályos tanulók számát, majd az azt követő tanévben a belőlük képződő hetedik osztályosok számát tüntetjük fel.

	1997-98.	1998-99.	1999-00.	2000-01.	2001-02.	2002-03.
6. oszt. száma	77	76	77	65	77	76
Vált. a 7. oszt.-ra	68	68	72	60	73	63

Az adatok azt mutatják, hogy jelentős a 6. osztályosok létszámcsökkenése. A középiskolák elszívó hatása mellett okozhatja a csökkenést az osztályismétlésre történő bukás is, de ezt kiegyenlítheti a hetedikesek hasonló sorsa. Amennyiben ez a tendencia tovább tart, vagy esetleg erősödik is, az indítandó osztályok számára a hetedik és nyolcadik évfolyamon hatással lehet.

4. A tanulók elhelyezhetősége

A biai iskolában 16 osztályt helyeznek el 16 tanteremben. Külön előadóterem (biológia, kémia-fizika) nincs az épületben. A tantermeken kívül tornaterem és számítástechnikai terem áll rendelkezésre. Az idegen nyelv és technika tantárgyak esetében indokolt csoportbontásra nem rendelkeznek úgynevezett kisteremmel. Az épületben a jelenlegin túl további egy osztály helyezhető el, az osztálynak nem lenne törzshelye, vándorolva azokban a termekben tanulnának ahonnan a tanulók testnevelés órán vesznek részt.

Az épületben van külön könyvtárhelyiség és orvosi szoba.

További osztályokat csak a kastélyépület eddig más célra használt szárnyának átalakítása után lehetne elhelyezni.

Meg kell jegyeznünk, hogy a kastélyépület iskolai célra történő hasznosítása nem célszerű, csak szükségmegoldásnak lehet tekinteni. Az épület sötét, nincs kellő természetes megvilágítása, a folyosók szűkek, nincs mozgástere a gyermekeknek az óráközi szünetekben. (Lásd még fentebb a helyzetelemzést!) Az épület jogi helyzete bizonytalan, ennek rendezése komoly jogi feladat lenne.

A torbágyi épületben 12 normál nagyságú terem és 7 kisterem áll rendelkezésre az osztályok elhelyezésére. A normál terem többsége 71 m²-es, alkalmasak legfeljebb 35 tanuló befogadására. Az osztályok elhelyezésére használt kistermek 27–36 m²- közötti alapterületűek, bennük 13-18 gyermek helyezhető el. Ezekben a kistermekben tanulnak a nemzetiségi osztályok, valamint a speciális osztályok.

Nincs az iskolaépületben külön informatikai terem, könyvtárterem, ezeket a funkciókat ellátó termekben is osztályokat kell elhelyezni. Nem található az iskolában előadó terem sem. Nincs orvosi szoba.

Az iskola épülete a jelenleg itt tanuló 16 normál és 2 speciális osztály befogadására csak azért alkalmas, mert a kistermekben elhelyezett osztályok alacsony létszámúak. Öt osztály tanul kisteremben, közülük a legnépesebb 18 fős. (Ezek szabvány szerint szükség termeknek tekintendők.)

Az iskola épülete a jelenlegin túl nagyon kevés gyermeket tud befogadni. Lényegében csak az a) osztályok létszámát lehetne az első, ötödik, hatodik, hetedik évfolyamon nagyobb számú tanulóval növelni.

Összességében megállapítható, hogy az iskolaépület normál létszámú, évfolyamonként párhuzamos osztályok elhelyezésére nem alkalmas. A bővítésével kapcsolatban felmerült az emeletráépítés, de a szóbeli tájékoztatás szerint a statikai jellemzők nem teszik lehetővé ezt a megoldást.

Össességében megállapítható, hogy az iskolában a jelenleg működő 32 osztálnál többet nem lehet elhelyezni. A befogadóképességet jelentősen korlátozzák a nemzetiségi oktatásra szervezett önálló osztályok és a kényszerből tanteremként használt helyiségek. A nemzetiségi osztályok érintetlenül hagyásával, figyelembe véve a Közoktatási törvényben meghatározott maximális létszámokat, a jelenleg működő osztályokba összesen további 91 gyermek helyezhető el az alábbiak szerint:

- 1. évfolyam 20 fő
- 2. évfolyam 8 fő
- 3. évfolyam 16 fő
- 4. évfolyam 5 fő
- 5. évfolyam 7 fő
- 6. évfolyam 23 fő
- 7. évfolyam 10 fő

A fenti esetben valamennyi osztály maximális – 26, illetve 30 fős – létszámmal működne.

A kimutatásnál a kimenő 8. és a jövő évi első osztállyal nem foglalkoztunk, ez utóbbiak száma még nem konkrét.

5. Tanulások, következtetések

A demográfiai előrejelzés alapján Biatorbágy nagyközség területén mind az óvodában, mind az iskolában jelentős gyermeklétszám növekedéssel kell számolni. Az óvodában 2009-ig 35-36%-os, az iskolában 40%-os gyarapodás várható. Ez hatással lesz az óvoda és az iskola szerkezetére is, jelentősen növelve a fenntartó önkormányzat feladatát. Az óvoda bővítése már napi feladat, tanulmányunkban ezzel külön most nem foglalkozunk.

A várható növekedés az iskolai oktatást illetően a biai és a torbányi településrészen egyaránt érezteti hatását. Az épületek már most is csak szükségmegoldásokkal alkalmasak az oktatási – nevelési igények kielégítésére. A mellékelt alaprajzok jól mutatják, hogy a helyiségek eredeti funkciói az épületekben sok helyen megszűntek, tanteremként, csoportbontásra alkalmas kisteremként funkcionálnak. Torbágyon számos szükségterem méretű osztály működik, nem tekinthető tartós megoldásnak az eléterő tanterv szerint tanuló gyermekek elhelyezése. Az egy vezetés alatti irányítású, de két épületben történő feladatellátás esetén mindkét épület bővítése szükséges lenne új tantermekkel és az előző részben bemutatott, kötelezően előírt, de hiányzó helyi-

ségek biztosításával. A bővítést Bián nehezíti az épület összetett tulajdonviszonya, a műemléki jelleg, valamint az épület jelenlegi, iskolai célra nem alkalmas állapota. Torbágyon akadályt jelentenek az épület statikai korlátai. A kötelező eszközjegyzékben felsorolt épületi adottságoknak több ponton nem felel meg egyik iskola-épület sem.

Mindkét épületet fel kell szerelni a kötelező eszközjegyzék szerinti oktatási eszközökkel is. Azokon a pontokon, amelyekben a tanulói létszám függvénye az eszközök mennyisége, módosítani kell a Pedagógiai program eszközjegyzékre vonatkozó részét, és a megemelt mennyiséget kell beszerezni.

Látható tehát, hogy a meglévő iskolaépületek további működtetése nem költségkímélő megoldás.

Biatorbágy rendelkezik olyan építési területtel, amely alkalmas egy új iskola megépítésére, a hozzá kapcsolódó szabad téri és kiegészítő létesítményekkel együtt. Tekintettel arra, hogy egy épületben való elhelyezés esetén kevesebb osztályt kell indítani, számításaink szerint megfelelő lenne egy 32 tantermes iskola építése a 35-36. osztály elhelyezésére. Ezeket az intézményeket úgy tervezik, hogy az előírás szerinti kiegészítő temek be tudnak fogadni további 4-5. osztályt, különösen igaz ez a kislétszámú osztályokra. Mód van arra is, hogy az eredeti tervet megtoldják további egy-két speciális helyiséggel. (pl. számítógépes teremmel). Javaslatunk szerint Biatorbágy az iskola építésével együtt megvalósíthatná egy régi igényét: a tornatermet úgy lehetne megépíteni, hogy az a nagyközség sportcsanoka is legyen. A feladatot úgy célszerű megoldani, hogy a tornaterem mobil elválsztásával egyidőben több csoport is testnevelés órát tarthasson. Az iskolához, illetve a tornateremhez szorosan kapcsolódhatna a szabadtéri sportpálya, ami jó időben további csoportbontási lehetőséget jelentene.

Az épület nagysága lehetővé tenné, hogy az „kicsik” és a nagyobb gyermekek az épület más-más szárnyában kapjanak elhelyezést, így eltérő életritmusuk, szokásrendjük nem zavarná egymást.

Az egy épületben való elhelyezés előnye, hogy kevesebb nevelői létszámmal lehetne ellátni a feladatot, ezáltal jelentős költségmegtakarítás érhető el. Nem kellené a már említett hiányzó nagy értékű eszközöket a növekvő tanulói létszámnak megfelelően csupán egyszer beszerezni. A két iskolaépületben lévő eszközök mennyisége a már meglévő eszközök vonatkozásában a növekvő létszámra is elegendő.

További, nem anyagi jellegű, de jelentős előny lehetne, hogy fokozatosan megszűnne a két településrész közötti rivalizálás, ellentét és feszültség, a gyerekek már úgy nőnének fel, hogy **biatorbágyiak**, nem biaiak, vagy torbágyiak. A nevelőtestületben is kialakulhatna az

egységes nevelői szemlélet, a szakmai színvonal a magasabb szint felé tolódhatna el.

Hátránya, hogy az iskola létszáma jelentősen nőne a mostani tagiskolákéhoz képest. Szervezése, irányítása azonban nem válna bonyolultabbá, hiszen a jelenlegi irányítási rendszer is kiterjed mindkét épület oktatási rendszerére.

Régi ellenérv, hogy a település különböző részein lakóknak nagy távolságokat kellene megtennie, hogy eljussanak az iskolába. A művészeti oktatás vonatkozásában ez már rég megoldott, a 7-8. osztályosok közül sokan Budapestre, illetve Budaörsre is nehézségek nélkül eljutnak. Mindemellett úgy gondoljuk, előbb-utóbb meg kell oldani a település belső közlekedését. Erre jó alkalom kínálkozik iskolabusz vásárlásával, amely a kirándulások, versenyre szállítások, egyéb feladatok megoldásában is jó szolgálatot tehetne, a fennmaradó kapacitást pedig értékesíteni lehetne. (Előnyös pályázati lehetőség vehető igénybe.) Másik megoldás, hogy a tanulói szállításra közlekedési vállalattal vagy magányszeméllyel szerződést köt az önkormányzat. Több olyan te-

lepülést ismerünk, ahol az ajánlott szállítási megoldások jól, és költségkímélően funkcionálnak, még óvodások esetében is.

6. Összefoglalás

Összességében tehát az a tanulság vonható le, hogy a település közoktatási feladat-ellátási gondjainak legcél-szerűbb, hosszú távú megoldása egy új iskola megépítése, és egységes szerkezetben való működtetése. Ehhez a jelenlegi pályázati rendszer komoly anyagi támogatást biztosít. A felszabaduló épületeket az önkormányzat eladhatná, vagy más célra hasznosíthatná, például megvalósíthatná a régóta tervezett középiskola indítását a torbágyi épületben.

Várpalota, 2004. március 21.

Törzsök Károlyné dr.
Irodavezető

Törzsök Károly
szakértő

BIATORBÁGYI ÖNKORMÁNYZATI HÍRADÓ

Biatorbágy Nagyközség Képviselő-testületének hivatalos lapja

ISSN 1418-1266

Kiadja: Biatorbágy Nagyközség Képviselő-testülete. 2051 Biatorbágy, Baross G. u. 2/A

Terjeszti: Magyar Posta. Készült a **tipász stúdió** gondozásában. A lap ingyenes
